

TEMA 2

ÖVNING

Skolpersonals erfarenheter av att upptäcka tecken på våld

Det finns olika sätt att upptäcka våld mot barn och unga. I den här övningen ska kursdeltagarna få dela med sig och diskutera sina tidigare erfarenheter av att möta elever som de misstänkt har varit utsatta för våld.

Syfte och mål med övningen

Syftet och målet med den här övningen är att du och dina kollegor ska få

- kunskap om att det finns olika sätt att upptäcka våld mot barn och unga
- dela med er, få ta del av och lära er av varandras kunskap och tidigare erfarenhet av att upptäcka våld mot en elev
- reflektera tillsammans över gruppens och den egna förmågan att tolka och förstå riskfaktorer för våld.

Så här genomför du övningen

Den här övningen passar bra att göra efter att dina kollegor har tagit till sig av faktabladet (och eventuellt fördjupningen i presentationen) om tema två. Övningen förutsätter alltså att deltagarna har fått grundläggande kunskap om tecken och signaler på att en elev kan vara utsatt för våld.

Förbered övningen

Fundera över hur du ska dela upp kursdeltagarna i mindre grupper på ett sätt som du tror är lämpligt för övningen. Antalet deltagare i varje grupp får gärna bestå av 6–8 personer så gruppen blir tillräckligt stor där alla kan bidra med olika former av erfarenheter.

Skriv ut stödmaterialet: ”Signaler och symtom som tecken på att en elev är utsatt för våld” (ev också någon av de andra kunskapsunderlagen) så att det finns ett exemplar per grupp eller deltagare.

Välj hur du vill lägga upp övningens diskussioner. Du kan till exempel välja att låta smågrupperna diskutera hur de kan upptäcka våld utifrån varsitt av följande perspektiv:

- Eleven berättar själv eller uppvisar symtom och tecken på våld.
- Vårdnadshavaren eller andra i elevens närhet signalerar om att hen far illa.
- Ni som arbetar i skolan kan identifiera riskfaktorer för våldsutsatthet.

Detta är de tre huvudsakliga sätten att upptäcka våld på. Utifrån ett av dessa perspektiv kan grupperna diskutera:

- Har någon i gruppen erfarenheter av att upptäcka våld genom det här sättet?
- Hur såg tecknen ut – förstod ni att det var våld det handlade om eller tolkade ni dem på något annat sätt?

Om ingen i gruppen har erfarenhet av att upptäcka våld på det här sättet kan de i stället diskutera:

- Kan det ha funnits tecken utan att de upptäckt dem?
- Vilka svårigheter och utmaningar finns det att upptäcka våld på det här sättet?

Ett annat sätt för deltagarna att ta sig an övningen är att du väljer ut ett av perspektiven att upptäcka våld på och låter alla grupper diskutera frågorna utifrån det sättet.

Ytterligare ett alternativ är att olika grupper diskuterar hur våld kan upptäckas genom olika former av barnmisshandel:

- tecken på fysisk misshandel hos eleven
- tecken på psykisk misshandel hos eleven
- tecken på försummelse av eleven
- tecken på sexuella övergrepp.

Du som kursledare bestämmer själv hur lång tid diskussionerna i smågrupperna får ta. I den här övningen är det viktigt med återkoppling i hela gruppen, så att alla får ta del av de olika gruppernas erfarenheter och diskussioner. Tiden bör vara väl tilltagen i den avslutande diskussionen så att det finns utrymme för diskussioner mellan grupperna.

Introducera och genomför övningen med deltagarna

- Gå igenom syftet med övningen.
- Dela in deltagarna i respektive grupper.
- Dela ut stödmaterialet "Signaler och symtom som tecken på att ett barn är utsatt för våld" och tilldela respektive grupp ett av de tre sätten att upptäcka våld.
- Låt övningen börja med att gruppen går igenom innehållet i det upptäckssätt som de har blivit tilldelade.
- Visa gärna diskussionsfrågorna på en powerpoint under diskussionen.
- Återsamla och be grupperna sammanfatta sina diskussioner. Det kan vara bra att be deltagarna skriva ner några punkter på ett blädderblock.

